

Jak postąpić, kiedy dławi się dziecko?

**Postępowanie w sytuacji
kryzysowej związanej
z zagrożeniem zdrowia dziecka
w wyniku zadławienia**

Małe dzieci bardzo często się dławią. W wieku przedszkolnym zbyt łapczywie piją, jedzą, rozmawiają podczas posiłku, biorą do ust przedmioty, badając ich właściwości. Nierzadko wykonują różne czynności, mając pełne usta. W takich przypadkach łatwo dochodzi do zakrztuszeń i zadławień, które mogą przynieść tragiczne dla zdrowia dziecka konsekwencje. Aby świadomie zareagować, poznamy definicję zadławienia, objawy, dzięki którym dostrzeżemy, że dziecko się dławi, oraz sposoby postępowania w przypadku zaistnienia takiej sytuacji.

Zadławienie to niedrożność (zamknięcie światła dróg oddechowych). Niedrożność ta może być całkowita lub niecałkowita.

Gdy do dróg oddechowych człowieka dostaje się ciało obce (może to być płyn, pokarm, koralik, część zabawki), obserwujemy naturalny odruch kaszlu. W tym przypadku jest to naturalny odruch obronny organizmu mający na celu usunięcie ciała obcego. Nawet drobne podrażnienie ścian dróg oddechowych ciałem obcym w postaci kropli płynu lub wdychanego pyłku powoduje odruch kaszlu.

OBJAWY ZADŁAWIENIA

Niedrożność niecałkowita:

- kaszel,
- oddech świszczący, chrapliwy,
- poszkodowany wskazuje na przyczynę, chwyta się za szyję,
- może wystąpić zasinienie skóry,
- przytomność zostaje zachowana, ale stan nie jest stabilny.

Niedrożność całkowita:

- próby kaszlu,
- próby zaczerpnięcia oddechu,
- poszkodowany wskazuje na przyczynę, chwyta się za szyję,
- występuje zasinienie skóry,
- szybkie narastanie objawów – aż do utraty przytomności.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZADŁAWIENIA SIĘ DZIECKA

1. Jeżeli obserwujesz, że dziecko jest przytomne i reaguje na Twoje polecenia, zachęć je do kaszlu. Przytrzymaj je i zabezpiecz przed upadkiem – brak wydolnego oddechu w dalszej kolejności jest zagrożeniem utraty przytomności.
2. **W przypadku wysokiego dziecka** stań za jego plecami, wykroczną nogę stawiając pomiędzy nogami dziecka. Obejmij je w pasie. Taka postawa – wykrok wraz z chwytem – zabezpieczają je przed upadkiem do przodu.
3. Wykonaj pięć energicznych uderzeń między łopatkami, sprawdzając po każdym uderzeniu skuteczność tego działania. Następnie przejdź do kolejnego kroku.
4. Wykonaj pięć uciśnień nadbrzusza, chwytając swoją pięść ułożoną uprzednio między mostkiem a pępkiem dziecka. Energicznym ruchem do siebie i ku górze wytworzysz ciśnienie w drogach oddechowych, a tym samym pomożesz wyrzucić ciało obce z dróg oddechowych.
5. **W przypadku dzieci mniejszych**, gdy przeprowadzenie opisanych zabiegów w pozycji stojącej jest niemożliwe, wykonaj je na siedząco.

**SCHEMAT POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZADŁAWIENIA U DZIECI
POWYŻEJ PIERWSZEGO ROKU ŻYCIA**

6. Przełóż dziecko przez udo (potocznie mówiąc: przez kolano), tak aby usta znajdowały się nisko – wspomogiesz wtedy swoje działania siłą grawitacji. Uderzaj między łopatki (jak opisano wyżej). Następnie ujmij dziecko, układając pięść na nadbrzuszu, i uciskaj energicznym ruchem do siebie i ku górze.
7. Gdy po pierwszym cyklu pięciu uderzeń i pięciu uciśnień nadbrzusza dziecko nadal się dławi, wydaj polecenie wezwania pogotowia ratunkowego.
8. Kontynuuj naprzemiennie uderzenia między łopatki i uciśnięcia nadbrzusza do przyjazdu ambulansu lub zmiany stanu dziecka.
9. Jeżeli dziecko straci przytomność – skontroluj czynności życiowe.
10. Jeśli nie oddycha, postępuj jak z osobą nieprzytomną bez oddechu: zacznij resuscytację krążeniowo-oddechową.

PAMIĘTAJ!

Uciskanie nadbrzusza nie jest zalecane u dzieci poniżej pierwszego roku życia. Niektórzy specjaliści nie zalecają stosowania tej czynności nawet do trzeciego roku życia, proponując natomiast wykonanie tzw. tłoczni brzusznej za pomocą uciskania łuków żebrowych całą powierzchnią dłoni.

Przyczyn dławienia się dzieci jest wiele. Jedne mogą wynikać z ich naturalnej ekspresji ruchowej (dziecko w wieku przedszkolnym nieustannie się porusza, biega, wierci i kiedy

w jego ustach znajdzie się jakiś przedmiot lub pokarm, nie-trudno o zadławienie), inne są związane z doświadczaniem otaczającego je świata. Już we wczesnym dzieciństwie trzymanie palców czy zabawki w buzi dostarcza dziecku bardzo silnych bodźców. Łatwo możemy zauważyć, że w wieku przedszkolnym dzieci są niezmiernie ciekawe wszystkiego, co znajduje się wokół nich. Poznanie środowiska dokonuje się wszystkimi zmysłami. Kiedy dzieci biorą różnorodne przedmioty do buzi, doświadczają, poznając faktury wkładanych do ust przedmiotów (jedne są gładkie, inne chropowate), ich temperaturę (metalowa łyżeczka jest chłodniejsza od plastikowej), smak. W miarę rozwoju starsze przedszkolaki zdobywają doświadczenie i wiedzę, że niektórych przedmiotów nie należy wkładać do ust. Jednak zdarza się i tak, że pod wpływem silnych emocji, związanych np. z ulubioną zabawą, zadaniem do wykonania, chęcią pokonania trudności, w ich buziach znajdują się gumki, nakrętka od flamastra, koralik czy sznurek.

Chociaż branie do ust przedmiotów jest naturalnym etapem rozwoju dziecka, to jednak nieuświadomione staje się niebezpieczne.

Niezwykle istotne jest, by z wszelką dbałością o bezpieczeństwo naszych podopiecznych dokonywać zakupów przedmiotów, zabawek oraz pomocy dydaktycznych, którymi będą manipulowały przedszkolaki.

Lidia Kołodziejska